

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului	Proiectul Legii cu privire la educația fizică și sport.
Data:	martie 2024
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Educației și Cercetării.
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul sport.
Persoana responsabilă și datele de contact:	Ion Iacub, ion.iacub@mec.gov.md consultant principal, tel. 022-250-459.
Compartimentele analizei impactului.	
1. Definirea problemei.	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate.	
La etapa actuală, Legea nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport nu corespunde tuturor realităților sociale din domeniul sportului, fiind una depășită, restantă și cu multe lacune. Astfel, urmează a fi adoptată o altă lege, cu privire la educația fizică și sport, care va reglementa întreg domeniul.	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate.	
<p>Odată cu proclamarea independenței, mișcarea sportivă din Republica Moldova a început să se dezvolte de sine stătător, continuând să folosească sistemul sovietic de pregătire a sportivilor. Pe fundalul acestei inerții, în primii ani de independență, țara noastră a obținut rezultate frumoase la nivel internațional, însă începând cu anii 2000, s-a observat un declin al sportului autohton, fiind influențat în mare măsură de situația economică a țării, de condițiile precare de antrenament, lipsa banilor, corupția, dar și de sistemul din domeniul sportului învechit, care nu mai dădea rezultate pozitive.</p> <p>În acest răstimp, pe arena internațională, sportivii autohtoni au participat la 8 ediții a Jocurilor Olimpice de Vară și la 8 ediții a Jocurilor Olimpice de Iarnă, precum și la diverse campionate europene și mondiale, unde au reușit să se impună, cucerind mai multe medalii de aur, argint și de bronz.</p> <p>Ca indicator, vor fi exemplificați numărul de sportivi calificați, care au reprezentat Republica Moldova la Jocurile Olimpice de vară:</p> <ul style="list-style-type: none">-În anul 1992, la Jocurile Olimpice din Barcelona, sportivii autohtoni au participat în componența lotului unificat a Comunității Statelor Independente (CSI) cu - 13 sportivi;-În anul 1996, la Jocurile Olimpice din Atlanta (SUA) cu - 40 de sportivi;-În anul 2000, la Jocurile Olimpice de la Sidney, Australia cu – 34 de sportivi;-În anul 2004, la Jocurile Olimpice de la Atena, Grecia cu – 32 de sportivi;-În anul 2008, la Jocurile Olimpice din Beijing, China, cu – 31 de sportivi;-În anul 2012, la Jocurile Olimpice din Londra, Marea Britanie, cu – 22 de sportivi;-În anul 2016, la Jocurile Olimpice din Rio, Brazilia, cu 23 de sportivi;-În anul 2020, la Jocurile Olimpice din Tokyo, Japonia - cu doar 20 de sportivi. <p>Din informația relatată, se atestă o tendință de dezvoltare cu o dinamică mai puțin optimistă a mișcării sportive din Republica Moldova.</p> <p>În paralel, în acest răstimp, Republica Moldova a avut oportunitatea să găzduiască mai multe campionate mondiale și europene la probe neolimpice, cum ar fi - Sambo, Karate Shotokan, Dans Sportiv, Armwrestling, iar în 2023, a găzduit în premieră un Campionat European la o probă olimpică - la haltere.</p> <p>Astfel, bine înțelegem că pentru a valorifica potențialul sportiv al Republicii Moldova este necesar de organizat mai multe competiții continentale și mondiale pe teritoriul țării noastre la probe olimpice dar și la cele paralimpice, precum și să fie create condiții adaptate de antrenament și de acces pentru sportivii cu probleme locomotorii și cu cerințe educaționale speciale în sălile și centrele sportive din</p>	

țară. În prezent doar SRL „Arena Chișinău” dispune de condiții necesare pentru această categorie de sportivi.

Având în vedere condițiile descrise, precum și analizând prevederile Legii nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport, concluzionăm că nu sunt suficient de bine reglementate, sau în unele cazuri deloc, anumite aspecte ce țin de:

- sportivii paralimpici și persoanele care îi asistă în activitățile sportive;
- educația fizică pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale;
- lipsesc noțiunile fundamentale relevante sportului și educației fizice;
- modul de funcționare a cluburilor sportive;
- activitatea Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale este egalată cu a unei școli sportive simple, cea ce în fond nu poate să se compare, deoarece în Centru sportiv sunt înscriși doar sportivi de performanță, membri ai loturilor naționale;
- statutul Comitetului Național Olimpic și Sportiv este foarte privilegiat în comparație cu alte Asociații obștești, ceea ce nu este echitabil din punct de vedere al constituției;
- statutul Comitetului Paralimpic din Republica Moldova nu este reglementat în egală măsură cu Comitetul Național Olimpic și Sportiv, în pofida faptului că au aceleași scopuri și obiective statutare;
- știința în domeniul educației fizice și a sportului;
- suportul financiar în domeniul educației fizice și a sportului;
- promovarea și populazizarea sportului pentru toți.

În continuare, evidențiem o gamă de factori care determină revizuirea cadrului juridic în domeniul culturii fizice și sportului, și anume:

- Lipsa unei strategii în domeniul culturii fizice și sportului, pe un termen lung;
- Lipsa unui Program de implementare al Strategiei în domeniul culturii fizice și sportului, pe un termen mediu;
- Părăsirea de către sportivii autohtoni a loturilor naționale și participarea acestora pentru alte state;
- Lipsa infrastructurii necesare în vederea desfășurării antrenamentelor/ cantonamentelor și competițiilor sportive.

De menționat, că în ultimii ani, statul a depus un efort considerabil, majorând alocațiilor financiare pentru activitățile sportive, reparația și construcția edificiilor sportive, îmbunătățirea condițiilor de antrenament dar și majorarea burselor la sportivii de performanță. Ca rezultat, a fost înregistrat un număr record de medalii obținute la probe olimpice și neolimpice în anul 2022. Prin urmare, ne dăm bine seama că creând condiții optime de antrenament și de stimulare financiară, v-om diminua migrația sportivilor autohtoni în alte state.

În concluzie, constatăm perimarea Legii nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport și necorespunderea acesteia la realitățile sociale impuse de factorii interni și externi ce ar condiționa favorizarea ascensiunii în domeniul educației fizice și sportului și necesitatea elaborării unui proiect de lege cu privire la educația fizică și sport, care să cuprindă reglementări în unison cu cerințele sociale într-o societate modernă, care este în continuă transformare.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei.

- Lipsa unei Strategii în domeniul educației fizice și sportului, pe un termen lung;
- Lipsa unui Program de implementare al Strategiei în domeniul culturii fizice și sportului, pe un termen mediu;
- Riscul naturalizării sportivilor autohtoni de către alte state;
- Lipsa mijloacelor și instrumentelor în vederea construcției infrastructurii sportive moderne, conform standardelor internaționale;
- Lipsa unui cadru normativ ajustat la realitățile sociale și cerințelor stabilite de structurile sportive internaționale;
- Lipsa de transparență și instrumente eficiente pentru care ar lichida corupția în domeniul sportului;
- Slaba dezvoltare a activităților sportive de masă și al sportului pentru toți în toată țării.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție.

Reieșind din faptul că se conturează o tendință de a îmbunătăți calitatea vieții pe toate segmentele vieții sociale, domeniul sportului la fel este obligat să fie parte ale acestor reforme necesare populației R. Moldova. În ultimul deceniu a luat amploare o tendință în rândul populației de a se alimenta corect și de a practica sportul și modul sănătos de viață, preponderent această paradigmă este valabilă pentru

populația din mediul urban, ceea ce nu se observă în mediul rural. 1/3 persoane sunt din capitală¹. Pentru mediul rural cauzele sunt evidente, lipsa infrastructurii, lipsa unei educații pentru modul sănătos de viață, sărăcia și alte motive mai mult sau mai puțin obiective etc. Cu toate acestea, cu mare regret după destrămarea URSS, edificiile sportive noi nu prea s-au construit, s-a întâmplat chiar inversul, multe edificii din cele care trebuiau să fie modernizate și întreținute au fost distruse și în locul lor s-a construit altceva decât edificii sportive. Ca de exemplu doar în mun. Chișinău au fost distruse sau lăsate intenționat de izbeliște următoarele edificii sportive de o importanță socială majoră; Stadionul Republican, Complexul Sportiv "Yunosti" cu bazin de 50 m (olimpic), Complexul nautic "Feroviarul" cu două bazine de 50 m (olimpice), Complexul Sportiv "Moldova" cu bazin de 25 m. Conform BNS în anul 1996, construcții sportive de plan (terenuri), erau înregistrate 4009, iar în 2022 au fost înregistrate 2853. Același lucru se observa și la bazinele de natație, în 1996, 50 de bazine, iar în 2022 deja 25 de bazine.

Edificii sportive de mare capacitate s-au construit, Arena Chișinău, complexul polivalent sportiv din Căușeni și complexul sportiv al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și bineînțeles săli de fitness private, unde accesul este limitat din cauza prețurilor destul de mari la abonamente.

Este de menționat faptul că domeniul educației fizice și al sportului este necesar de reformat sau mai corect spus de reformatat. În prezent instrumentele care sunt folosite la popularizarea și promovarea sportului și al modului sănătos de viață nu mai sunt eficiente reieșind din cadrul legal care există pe acest domeniu, care este destul de învechit și nu mai aduce rezultate pe termen mediu s-au lung. De asemenea, legislația nu are instrumente suficiente pentru a atrage mediul de afaceri pentru a investi în popularizarea sportului și construcții de edificii sportive.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.

Legea nr.330/1999 cu privire la cultura fizică și sport, reglementează următoarele categorii de cheltuieli din bugetul de stat:

- finanțarea de către Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile publice locale al Comitetului Național Olimpic și Sportiv, Comitetului Paralimpic din Republica Moldova și federațiilor sportive naționale și asociațiilor/cluburilor sportive, pentru realizarea acțiunilor sportive.
- finanțarea centrelor sportive și școlilor sportive de către Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile publice locale pentru realizarea acțiunilor sportive;
- stabilirea și achitarea premiilor anuale și burselor lunare pentru sportivii de performanță care au reprezentat cu succes Republica Moldova pe arena sportivă internațională și antrenorilor acestora;
- stabilirea indemnizației viagere pentru sportivii de performanță și antrenorii sportivilor de performanță.

Anul	Sumele alocate Ministerului Educației și Cercetării pentru „Sport”, conform Legii bugetului de stat (art.8602)	
2019	139 390, 9 mii lei.	
2020	150 062, 3 mii lei.	
2021	156 854, 8 mii lei.	
2022	168 680, 3 mii lei.	
2023	178 745, 2 mii lei	
Anul	Nr. sportivilor și antrenorilor care au beneficiat de premii	Sumele alocate din bugetul de stat pentru plata premiilor
2019	264 sportivi, 171 antrenori.	9 659 000 lei.
2020	66 sportivi, 57 antrenori.	2 697 951 lei.
2021	213 sportivi, 151 antrenori.	8 411 943 lei.
2022	335 sportivi, 198 antrenori.	21 956 122 lei.

Anul	Nr. sportivilor care au beneficiat de burse lunare	Sumele alocate de la bugetul de stat pentru plata burselor
2019	104 sportivi.	7 187 500 lei.
2020	111 sportivi.	7 797 000 lei.

¹ <https://consulting.md/rom/statistici-si-publicatii/infografic-cat-sport-se-face-in-moldova>

2021	107 sportivi.	7 622 000 lei.
2022	121 sportivi.	8 940 000 lei.
2023	143 sportivi.	25 931 880 lei.

Anul	Nr. sportivilor care beneficiază de indemnizație și suma acesteia	Nr. antrenorilor care beneficiază de indemnizație și suma acesteia
2021	14 sportivi, 7 793 158,68 lei.	15 antrenori, 850 731,48 lei
2022	43 sportivi, 7 911 738,56 lei.	23 antrenori, 1 519 405,42 lei

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Aprobarea noului proiectului de lege are ca obiectiv primordial:

- Aprobarea cadrului normativ care să corespundă cerințelor sociale din domeniul educației fizice și sportului la zi;

Obiective măsurabile și realiste:

- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive;
- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a cluburilor sportive;
- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționarea federațiilor sportive naționale;
- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea pentru aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă;
- Regulamentul cu privire la modul de stabilire și de plată a bursei lunare sportivilor de performanță;
- Regulamentul cu privire la modul de calcul și de plată a indemnizației viagere sportivilor de performanță și a antrenorilor sportivilor de performanță;
- Metodologia de finanțare a școlilor sportive publice.
- Stabilirea unui statut juridic Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, (în continuare CSPLN). În prezent CSPLN funcționează în baza Regulamentului de organizare și funcționare a Școlilor sportive, după modificare va fi entitatea care va coordona, monitoriza și va organiza lucrul Loturilor Naționale și ai antrenorilor din cadrul loturilor. La CSPLN vor fi angajați antrenorii principali și secunzi ai loturilor naționale care fac parte din programa Jocurilor Olimpice. Activitatea Loturilor naționale ale probelor neolimpice vor fi de asemenea coordonate și monitorizate de către CSPLN, dar nu vor fi angajați la această entitate. Ei vor fi remunerați de către federații cum se întâmplă până în prezent.
- În prezent la CSPLN sunt angajați 21 de antrenori principali și secunzi ale loturilor de juniori, U23 și seniori, iar alți 21 de antrenori sunt angajați în calitate de antrenori. Toți antrenorii au grupe de sportivi care se diferențiază după nivelul de pregătire, grupe de măiestrie sportivă anul I, II și III și grupe de Măiestrie Sportivă superioară. Preponderent fiecare antrenor are în grupa sa, sportivii pe care îi crește de la etape de pregătire mai inferioare decât cele expuse mai sus. În acest sens persistă un vădit conflict de interes din partea antrenorilor loturilor naționale, deoarece la campionatele R. Moldova, antrenorul va da indicații metodice sportivilor săi și va fi direct interesat ca ei în primul rând să ajungă în Lotul Național.
- În această ordine de idei se va propune după aprobarea noii Legi cu privire la educația fizică și sport să fie elaborat un regulament, unde antrenorii Loturilor naționale să aibă în grupă doar membri a loturilor naționale aprobați de minister.
- După modificările operate la CSPLN în calitate de cadre didactice vor fi angajați doar antrenorii principali și secunzi la probele olimpice/ paralimpice în număr de circa 60 de antrenori.
- Diversificarea finanțării structurilor sportului.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție.

Opțiunea ”a nu face nimic”, caracterizată prin lipsa de aprobare a proiectului de Lege, presupune aplicarea cadrului normativ actual cu păstrarea prevederilor contradictorii care nu permit dezvoltarea educației fizice și a sportului.

Opțiunea ”a nu face nimic” înseamnă a nu onora obligațiunile luate de Republica Moldova în raport cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Instituțiile extrașcolare sportive nu se vor moderniza, respectiv specialiștii din domeniu nu vor avea motivație suficientă să înregistreze performanță.

Reieșind din faptul că R. Moldova înregistrează rezultate frumoase în ultimii doi ani, este relevant de menținut această continuitate prin asigurarea accesului la infrastructura sportivă și prestarea serviciilor de calitate.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate.

Principalele prevederi ale proiectului Legii:

- Popularizarea sportului în rândul cetățenilor și modului sănătos de viață. Actuala Lege nr.330/1999, nu reglementează clar modul de dezvoltare al sportului pentru toți și nu oferă instrumente suficiente de promovare și dezvoltare;
- creșterea numărului sportivilor de performanță care vor reprezenta Republica Moldova la competițiile sportive internaționale;
- stabilirea statutului juridic antrenorilor, sportivilor, sportivilor amatori, sportivilor profesioniști și personalului asistent.
- definirea asociațiilor/cluburilor sportive, școlilor sportive, centrelor sportive de pregătire a loturilor naționale, federațiilor sportive, ligilor profesionale, liceelor sportive etc.
- definirea sportului școlar, sporului universitar, sportului de performanță, sportului profesional, sportului pentru persoane cu nevoi speciale;
- promovarea mișcării olimpice/paralimpice.

Principalele prevederi cu impact bugetar sunt următoarele:

- Finanțarea Centrului Sportiv de pregătire a Loturilor Naționale, Comitetului Național Olimpic și Sportiv, Comitetului Național Paralimpic, și a școlilor sportive de către Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile administrației publice locale pentru realizarea acțiunilor sportive ;
- stabilirea și achitarea premiilor anuale și bursei lunare sportivilor de performanță;
- asigurarea cu poliță obligatorie de asistență medicală și calcularea stagiului de cotizare în cuantumul minim al contribuțiilor care se va stabili prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada beneficierii bursei lunare de către sportivii de performanță;
- stabilirea indemnizației viagere pentru sportivii de performanță și antrenorii sportivilor de performanță.
- Instituțiile de învățământ vor avea dreptul să contribuie, din contul veniturilor colectate, la dezvoltarea bazei tehnico-materiale a educației fizice și sportului și de a organiza și desfășura diferite activități sportive.

Organul central de specialitate își asigură sursele pentru finanțarea activităților sportive din:

- alocații de la bugetul de stat, stabilite de administrația publică centrală;

Autoritățile administrației publice locale și finanțează acțiunile sportive din:

- alocațiile din buget de stat cu destinație specială;
- Sportivii de performanță care au obținut medalii sau rezultate deosebite la probele individuale sau pe echipe la Jocurile Olimpice, la Jocurile Paralimpice, la campionatele mondiale, la campionatele europene (seniori, tineret - U23, juniori - U20, cadeti - U17, copii - U15) sau la Jocurile Mondiale Universitare, exclusiv la ramurile de sport olimpice, au dreptul la burse lunare.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare.

Inițial, au fost două opțiuni alternative :

1. Elaborarea de modificări a Legii actuale, dar s-a luat decizia de a elabora un nou proiect de Lege din motiv, că actuala Lege cu privire la cultura fizică și sport necesita foarte multe intervenții și din punct de vedere a comodității și calității era mai oportun de elaborat un nou proiect;
2. A doua opțiune a fost de a elabora un concept a unui Cod al sportului, dat fiind faptul că Codul ca procedură este mai complex și necesită mai mult timp și resurse financiare s-a decis elaborarea unui proiect de Lege cu privire la educație fizică și sport.